

Սերին սենեկի վրայ
մէջի բէշին օրորագ 6
մէջիս վէ նիւսիս 40
բարա տըր :
Թաշրադարան միւշ թէ-
րի եաղըմադ խոթէն-
լէր , սենեկի պէտէլինի
423 դրշ : սադ բարա
կէծաւիւնի վէ եախոտ
պուրաւա տըր ասամ
կէծաւիւնի տըր :
Երազէլէրիմիդ ապօնէ
օրորաւա մէջնանի վէ-
լիւնէր տըր :

Ս Է Ր

Երանային սրբաբար իւր
տէֆա իշին 2 դրշ : իրին-
նի տէֆա իշին 4 դրշ :
վէ զիւտաւ նէշ օրու-
նաճաղարա բաղարըդ
օրունաճաղ տըր : Մէք
թուպ վէ սալըրէ Պալըդ
բաղար զարուստաւա ,
Նաֆիլէ խանին իւսթգա
թնտա Ն . 21 օտտա
Հաճի Բաքիկ Էֆէտի
Սէֆէրէսն խամնէ կէծա-
տէրիւնէ տըր :

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՋԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 28 ԱՊՐԻԼ ԽՆԴՐԻՆԻՆԻ

Բրուսիանն բրէն Գրէտէրիքէ
Սրանեա քիւրիսի քանտիտալըդ-
նը թէքիթի կըլէմէք իշին մուսապէ-
րաթ վուգու պուլմագաւա տըր :
պաղը զաղէթալէրոն օգունան հա-
վաւիւն սալըր պըր զաղէթաւաւն
թէվիկի օլունմուշ տըր :
Նիւսիյէ տէկին պու խոսուստա
հիշ պըր դարաւ վէրիւմէմիշ տըր :
Մուսաղգաթ հիւքիւմէթին թաւիւ
օլունմաւը Էլլէմիւնէթի , վէ պիւ
ադա յիւսիքի հալտէ պըր դրալին-
թիլապընն մուհալ դապիլինտէն
օլունմուշ ճիւմէ թարաֆընտանան
լալըմը տըր :
Մարէշալ Բրիւմ վէ նալիպի տէվ-
լէթ Սէրրանօ միլանէսինտէ իքի տէ-
ֆա ուղուն դօնֆէրանսըր վուգու
պուլմուշ տըր :
— Նիւ-Եօրդ զաղէթալարնտա
Քիւպա ճէզիքէսինտէ պուլունան
Սրանեա կէծիւլիւլէրին ըզհարը
ըսեան կըլէմիշ օլունմաւը տա-
լիւ տէրճ օլունմուշ օլան թէլէրաֆ
հալաւիսի թէքիւպ օլունմուշ տըր :
— Պալիէրա դրալը եաղընտա
Բրուսիանա պըր վիւլիթա վէրէճէք
տըր :
— Քօնթ Պիւլմուր քէսպը շի-
ֆա կըլէմիշ իսեան , պըր վազըթ
տաճա Վաղընտէ իւգամէթ իսե-
ճէք իմիշ :
— Վիւննա դապիլինթօտա տըր :
Էլլ մուսաղգամանն Սիւնա հաղ-
դընտա Էլլէմի կէծալիւլէրի հարա-
քեաթաւ , քէնտուսինն տալիս իլ-
հաղըլէթէ հաղըր օլունմուշ պէ-
եան կըլէմիշ տըր , վէ պաղը զաղ-
թալարտա օլունմուշունան նէկա-
րէն Մ . տը Պալսթ տալիս տըր :
սալիքի նէկալիտէ պուլունան Սիւն-
թիւն սէֆիլիւլէրին , Երանային թա-
ման հալաւալը վիւնտալիննտա
պէտիս օլունմուշ իշին տըր :
սալի-
րէնին թուլթաճաղ թարիւլէրին
քէնտուլէրինն տալիս իլհաղ պու-
լունմաւընա դարաւ վէրիւլիշ օլուն-
դունու ինթար կըլէմիշ տըր :
— Սիւնա քէյֆիլէթի հաղ-
դընտա Նիկիլիդ զաղէթալար տըր :
իւսպէ տըր :
հալաւիսի նէշ
կըլէմէք տըր :
Մօրնիկ Քօնթ զաղէթաւա Ս-
թինա վէ Երանային տէվլէթի գալ-
լէրի Նիկիլիէրա վէ սալիւ համի
տէվլէթէր թարաֆընտան մուսաղ-
գաթ սուրէթալէր օլունմաւը :

տըր , տէր : Սալիւ Լօնտա զաղ-
թալար տալիս , հալաւալարա ճի-
նայէթէրինն պահաւընն , նաւը
քի թարաֆն Փարիլտէ գալթ օ-
լունմու , թէտիլէ ինթարմէսին
Երանային տէվլէթինն հալը հաղ-
րէսինն տալիս տըր :
մուսաղ-
գալա իշին պըր դարալըդ պէն-
տի օլունմուշունան նալի , մէկ-
քիւր վաղաւ միսիլու շէյլէրին վու-
գու պուլմագաւա իշին , մէկքիւր
տէվլէթէ զաղէթալէր պուլունմաւը
ինթար օլունմաւը տըր , տիւմէք
տըր :
Պալիւլ զաղէթաւա , համի տէվ-
լէթէրին Երանային հալաւալարը վա-
գաւալը հաղընտա թուլթաճաղ-
ըր թարիլէրն տաճա նաւալիւմ օլ-
ունմուշունան պըրտիքէք , տէվլէթ-
լէրին պօրճ վէ հաղըլէրալը Եր-
նային հիւքիւմէթինտէն թաղմիւնաթ
վէ Էմիլիէթը ամմէյի քէֆալէթի
տէճէք իսալաթըր ինթարմէք օլ-
ունմուշունան իսալլէթէ պէեան իտէր :
— Բօմաւա Էմիլիւմաղըլը
դարալ պըր Սլէմանեալը թէլէրի
վէ Մալանա քիւքալօտա մօնսինտ
տը Քէթիլէր հիւսայէթի իլէ Լա-
թինն պըր իսալէ նէշ օլունմուշ
վէ բօսթա մարիլէթի իլէ Բօմաւա
պուլունան քեաթիլի քիւքալօտ-
ալար իսալ զըլնմիշ իսեան , բօլի
մարիլէթի իլէ տէրտէսթ օլունմուշ
մէքըլունման պըրտիլինն տալիս
Էլլէն կէլլէմիշ տըր :
Մօնսինտ Քէթիլէր քարտի-
նալ Սիւնայիլի կիւտիւ , իհաղը
հաղը վէ հաղըլէթը հալի տըր :
տըրմաղ մաղաթի պուլունան պըր
թալիւրաթըն տաղըրընմաւը հու-
ղուգընթ թալէպ կըլէտիլինն պէ-
յան կըլէմիշ տըր :
Պարտիլի Սիւնայիլի տըր :
մէք իշին վաղթ ինթարմէք հալտէ
մէքըլունմալ Մօնսինտ օլունմուշ
նէ գաւալար պըր ճէվալ պալմաւը
զընտան , մէկքիւր իսալէյի Նա-
րօ իտէ Էնիսինն թալ ինթարիւպ ,
մէքիւր իսալիւմի տաղալարընն Էլլէն
Էլլէթիլիւրմէք իշին պըր դօլալ Էօլ
պուլմագաւըն ինթար կըլէյիւլ ալ-
տէթ ինթար տըր :
Հաղըլունը մէքիւրն անիւսա-
լու թիւն մաւտէսի հաղըլունտա բօլի
քիւքալարընն ալմաղ իշին օլունմ-
տան սօնը , պէյլէ օլունմուշ :
Նալալ Էմիլիւմաղ Քօնթ Բօմաւալը
իսալլէթին մաւտէսի իշին մուսա-
լիլէթ կէծալէրինն քէնտալինն
կըլէր , Էօլիւմիւ , քէնտալիւմ օլ-

մալը , հիլէ աֆօրօլունմալ հիլի-
քի պըր Էօլ ալ , կէօլլէրինն ալ-
սընալար . պաղընը շու Յիւսուտէն
վէրիլի Պարտիլի աղաթալըն իսալի-
ֆի օլան անիւսալ բաւա վէ անըն
անիւսալ թէվալիլիլէրինն քի , հաղ-
րէթի Նաւ տիւնայէ կէլիւլ Նէ-
հուտիլէրէ « Որդի Սաւուճոյ Էմ »
տէտիլիլտէ իսալալ չըգալընը , վէ
պու իսե պըր աղա քէնտուսինն քէօր
քէօրունա Սլաւ թանըմաղ ինթ-
մէքէլէրին , վէ անա դարալ պէ-
եան քէքեալ կըլէ Էն Էրին դալ-
միլի , աղըլըն . կէօլիլիւ դաւա-
մաղ ինթարմէք պաղա , տըր :
իւս պէ տըր :
թէտալիլէր իլէ ա-
լէմին կիւլիւննէն սէպէպիլէթ վէ-
րիլէր . . . նաւը , քէյֆին Էյլ մի ,
անիւսալլէրինն բօլիւմա սալա-
լընը Սէտալի զըլըլթը . . . նա-
սը , շիւսի Էլլէրինն քիլիսէսի մի
տըր պալթալիսան . . .
— Թալիւլիւմա Նաւ զաղէթալ ,
Մարաթօն քէյֆիլէթի հաղըլունտ
տըր :
մուսաղգամանն թուլթաճաղ-
ալը թարիլէր իւգէրինն , շու ալի-
տէքի պահալ Էմիլիլէթ շաեան
մահալունն ալը իտէքէք տէրճ իլլէ-
միշ տըր :
« Երանային տէվլէթինն համիսի
պուլունան իլլ տէվլէթէր , Մարա-
թօնտա վուգու պուլունան ճիւնայէթ
հաղըլունտ , Սիւնա դապիլինթօ-
տա Էնիսինն պըր թարիլէր սիւլիւր
իլլէք իլլին ինթարիւպ ինթարիլէր
տըր : Տէվլէթէյն մէկքիւր Էլլէյն
Երանային հիւքիւմէթինն Էլլէրինն
քիլէ պէնդըր պըրն Նօթա իսալ
իտուալ , հալաւալարալըն քէնտալիլէն
մահալ օլունմաւընն գալթիլէն մալթ-
լուալ իտէճէքէր , վէ Երանային հիւ-
քիւմէթինն պու քէյֆիլէթալ
թուլթաճաղ օլունմուշ թարիլէրին
մուսաղգամանն ինթարմէքէր տըր :
Ինթարա մալաւունն պըր Նօթա իս-
ալ իտէճէք տըր : Սիւնային վէ
Բրուսիան տալիս համի տէվլէթէրին
թարիլէրին սիւլիւր իտէճէքէր տըր :
« Վաղաւ , տէր մէկքիւր դա-
լէթա , պու հալաւալարալ պիլէ Էմի-
լիլէ շալան պըր մահալունն թէպ-
լիլ օլունմուշ իսեան , Բուսիանն
պու մէքէլտէ Նիկիլիլէրա վէ Պը-
րանալ բօլիլիլալըն հիլէքիւր
պուլունմուշունան միւսալէտէ իտէ-
րէք թաւալիլ ինթարիլ . . . իմի
Բուսիանն Երանային դարալ Նարալ
տէվլէթէրինն տըր :
թիւր ինթարիլէրինն հիւսալմէնտ պուլուն-
տուգու հալաւալարալ մէքիւրիլէթի
իւգէրիլիլէր ալմաւալարալ պիլիլիլ-

րիլ : Նօր Էլլէր մուսալիլիլիլէր պի-
լէ թէպիլիլ կըլէտիլիլ պու հալա-
տիս թաւալիլ օլունմուշ իսե , քէ-
քեալը ամմէյին վէ պօրալարն ա-
սալիլիլէր պըր իսալլէ կէլմէքէք
տըր :
— Փարիլ շէկիլիլէրինն նէշ օ-
լունման զաղէթալէրուն 122 սի ք-
էլիլ թարաֆալար , 6 սը տըր :
39 ու պիլթարաֆ , վէ 29 ու իսե պա-
լըլմաղ կիւրիւ հիւսան (անհալաւ-
եալ իտուալ) տըր :
— Պաղը Պէրլին զաղէթալարը
Էմիլիլէթ շաեան մահալունն ալա-
րաղ , Բրուսիան տէվլէթինն Բրուսի-
ան մահալունն 5 իննէ պէնտիլին
Էմիլիլէր հաղըլունտա Երանային Նիկ-
իլի մէքէլէրինն գալթիլին իսալա օ-
լունմաւընն իշին Վիւննալա թէքի-
լիլ ինթար ինթարիլ օլունմուշունան , վէ
պուլունան տալիս Էօլլէր պըր Էօլ
քիլ Էլլէր պու թէքիլիլէրալ զապուլ-
օլունմաղ իսե , Բրուսիան պուլունան
պէյլէ 5 իննէ պէնտիլին ինթար իլլին
հիշ պըր միւսալարալ մահալ գա-
պիլիլունն տըր տէյի միւսալէտէ իլ-
լէյէճէքէր պիլիլիլիլէր :
— Չէնտ նէքիլ ճաւալու օֆի-
լիալար , Սիւնայիլիլէրալ Երանային
Սրանեա օլունմուշունան նըգալիլը
թաւալիլ կըլէմէք իշին Պէրլին վա-
սըլ օլունմաւը , վէ անտէն տալիս
Փարիլ կիւտէճէքէր տըր տէլիլ :
— Սլէրիա (Սրանեա) քէհա-
պիլիլ , տէվլէթ իսալալունն իշին Էլ-
միլ ինթարիլ իսեան , Սիւնայիլէր
քէհապիլիլ Էլլէրինն ինթարիլ
պուլունմաւընն ինթար իլլէ-
միշ տըր :
— Հանրի տը Պուրպօնտն սըր
քեալիլիլիլէրալ զէկիլիլիլ օլունմալ ,
Էօլիլիլիլ հաղըլունտա շուսալ պու-
լան թէվալթուր իւգէրինն Մարտիս
մահալէրինն ինթարիլ ինթարալ պէտ
իլլէրինն տըր :
Ռուսիան իսալիլիլէրալ տալիլիլիլ
յիմիլ Պրանալ իլլ բօսթա ալմաւա-
մէքիլիլ իսալալ իշին մուսալէրալ
իլլ մէքըլ տըր :
— Ինթարալ դարալ Վիւրթօր իլ-
մանուլ ալաֆրանկա ապըր 29 տա
Պրանալ ալմալ ինթարիլ տըր :
Մարիլ վէ հարալիլէր դօմիլիլիլ
իլլէրինն պիլիլիլիլ կիւլիլ տըր :
— Նաղընտա Փարիլտէ Էլլէր
պըր շիւքէթ թէլըն օլունմուշ վէ
յիմիլիլէրալ ալալար Էլլէր քիլիլիլ
ալմալ օլունմալ ալալարալ պուլունմալ ,
մաղալիլիլ իսե հիլիլ վէֆալթա-

ընտա թորրադա կէամբւոյն ,
ընտա ճէնապէս ինքնաթիւ
արտա սաղանադտան իսպարէթ
իմիշ :

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բաթմախանէ միւսիւրի սաա-
տէթու Նապէր պէյ հաղթէթէրի-
նէ , ընթացի ուրա սընթը սա-
նիսի :

— Բաթմախանէ ամիրէ Ենէպի
գալէմի միւսիւրի Յարութիւն Պա-
րադալ Եֆէնտիյէ ընթացի սա-
նիսի :

— Խրտիվի Սըրըր հաղթէթէրի-
նիս իսկէնտէրիյէ եագընտա պու-
լունան Ռամէհ գաապաւնտա եէ-
նի ինչա իթարմիշ վէ հէնուզ պիթ-
միշ օլան եագըրգ սէրայը , ալաֆ-
րանկա ապրիլ 27 Եօյէնտէն սօնրա
քեամիլէն եանրալ քիւլ օլմուշ , իսպ-
լիճէ Էնէա գուրթարըմը իսէտէ ,
ղիւնանթըն մըգաարը 80,000 իւ-
րաեա պալիզ օլմադաա տըր :

Հարիզը մէկքիւր իշէրտէն պաշ-
լամըշ , վէ պու վագաանըն սէպէպ-
լէրիյն թէճէսաիս օլունմաւնա
գարար վէրիլմէքտէ իմիշ :

— Գաղար Խալաֆըր Պէյօղլուն-
տա վագը Թարտէն տէ Յիւօուտէ ,
պիւրի մէմուրիսի աքէրիտէն , վէ
տիկէրի տալիս պաշը պոզուգ օլուն-
զու հալաէ , իքի Խալաֆ պէյնիտէ
պիւր մաւարադա վուգու պուլմուշ ,
վէ Էնէալի մաւարադաա մէրդոււմ
մէմուր տիկէրիսի պալտըրընտան
պըչադլէ եարալայըլ Ֆիրաք իյէ-
մէք իսթէմիշ իսէտէ , տէր հալ Խալ
ու կիւրիթ օլունմուշ տուր :

— Ճումաա կիւնիւ Զաթըր հաղ-
թէթի Դահանէ Քեաղըրտանտէ
քէթի ու կիւզար իյէտիլի սըրա-
տա թէրէնիւմ իյէմէքտէ օլան
Խաադէօյտէ քեալին Էրմէնի Էօք-
սիւլիսանէսի շալիքտանըն կէօր-
տիւլէրիտէ , շալիքտանը մէրդու-
մանա թէվիլ օլունմադ իւզրէ , մէզ-
քիւր Էօքսիւլիսանէ տիքէթօրունա
50 առէտ Օսմանը լիւրաը իհան
իյէմիշ տուր :

Ի Էնէա թալաշ

Լէվանդ Թալաշըն տէտիլի մէզ-
քիւր Էօքսիւլիսանէ պիլիմ Սըրու-
հի մալրապիտին Խաադէօյտէ թէէ-
սիս իթմիշ օլունմուր օրքանոյ օլմա-
լը , իմիս պէյոյէ պիւր իհանըր Դա-
հանէ հաղթընտա մէզքիւր սիւպ-
եան վէ պիւթիւն միլլէթ թարա-
ֆընտան արըլ թէէքքիւր վէ Էօք-
սիւլիսանէ հաղթէթի Դահանէթի-
նիս պէր տէվլամ օլմադըն ճէնապը
Հաղթտան թէմէնի իտէրիլ :

— Կէլէն ճումա իրթէսի կիւնիւ
Պէյօղլունտան Զօմար Արթիւնիսա-
սըլ վուրուրուղունու աղնամադ ի-
չինչու աթիտէքի քիմէնէթէր հիւ-
քիւմէթէ ճէլալ օլունմուշար տուր ,
պէրպէր ճիւղանըն գարաշըսըլա-
ճը Ստիսիան վէ օղլու Տիգրան վէ Էօ-
լէնիս արդաաալը Բէթրի . շու մէ-
ալտէ թաղըր իյէմիշ լէր տուր .
Զօմար Արթիւն քօհվէտէն տըշարը
չըղմշ , Կօմիկ կէլմէ իւզէրիմէ տէ-
միշ , Չ . Ս . նէ իսթէրսին պէնտէն
տէմիշ , Զօմար Արթիւն պունուն իւ-
զէրիմէ Տէլի Կօմիկին իւզէրիմէ հիւ-
ճիւմ իթարիլնտէ վուրուրուշ իմիշ :

տիկէր կէօրէնէր 10-12 ըլիք գա-
տար քէսան Զօմար Արթիւնիս պիւր
վագըթտան պէրու Տէլի Կօմիկին
Բէլիմէ կէպիլիլի թաղըր իթմէք-
տէ տիւրէր :

— Պապակւն գիլիսէսիլին Գէ-
լէր Էնէալի արարուրթիւնուն հիւ-
քեալէսիսի պիլլարուր Բէրէնիլի
կիւնիւնէ թէէթիլ իթմիշ տուր :

ԹԻԼԷԿՐՈՒՄԷ

Լօնտա 7 մայիս .

Քըրըմ մուհարէպէսիտէ պու-
լունան ինկիլիլ օրոտաաաա լօրտ
Ռալլանըն Էրէրիմէ պաշ գօմանտան
նաապ օլունմուշ օլան ճէնէրալ Սըր
Ճէմա Սէնսոն վէֆաթ իթմիշ տուր :

Լօնտա 8 մայիս .

Պալիէն սէօյլէսիլինէ նէզա-
լէն Ս . Պիւրի իսթիֆաարըն վէրմիշ
տուր :

Բէթրապուրի 7 մայիս .

Պուրտաա պուլունան Սպլթիւրիա
սէֆարէթիսանի զալըթտանը աաա-
գիւրտէն Բրէնա տիւրէնպէրի , պու-
սապաճ քէնտի օտաւնտա գաթի
ու իտամ օլունմուշ պուլունմուշ
տուր . պու ճիւնալէթի սահիպիլին
հաղթընտա հէնիւզ հիւ պիւր մայիս-
մաթ ալընմաւըշ տուր :

Փարիզ 9 մայիս .

Պիւթիւն Յրանսաաա , 106 Է-
յալէթլէրտէն մաաաա , գուրանըն
հասըլաթը :

5,680,000 ԷԼԷԲ .

1,500,000 ԷԷ .

Փարիզ 9 մայիս .

Բէլիլի գուրաաաընըն Բէմի հա-
սըլաթը շու տուր .

Փարիզ 111,363 ԷԼԷԲ .

156,377 ԷԷ .

Սէնհահիլէսի 139,538 ԷԼԷԲ .

184,948 ԷԷ .

Փարիս 9 մայիս սապաճէն սա-
աթ 11 ի 25 աաղիլէ կէէրէք .

Պիւթիւն Յրանսաաա (26 նա-
հիւլէրտէն , պէրլիլ վէ պահիլի
աաաքիտէն վէ Սպլթիւրտան մաա-
աա) գուրանըն հասըլաթը շու
տուր :

6,399,000 ԷԼԷԲ .

1,349,000 ԷԷ .

ԵՐԳՐԵՄԷ

Մ . Խաղաղիւր .

Նրեկ ապրիլ 26 թալիս կողմա-
նէ ընտրուելիք չորս Նրեկիսանապ
քուէարկութիւնը կաաարուելով ե-
կամ 202 քուէիլ թուոյնբաղաաա-
մամբ բացարձակ առաւելութեամբ
Նրեկիսան ընտրուեցան Համբար-
ճում Էֆէնտի իրէկիճէան և տօթիւ-
Մանուէլ Էֆէնտի իւթիւճէան , ա-
աալիւն 113 և Էրկիւրըր 106 քուէ
ստանալով . և որովհետև չորս Ն-
րեկիսան վիճակուած է թալիս ,
հետեաաար երկու ընտրուելիք Ն-
րեկիսանապ տեղ յալըրգ աաա-
ւելադոյն քուէ ստապոյնէրէն չորս
անձիւք ընտրելի ընելով սըր են :
Խալիլ Էֆէնտի Պապարտան 75
Կարապետ , Փարիսիւր 79
Գաապարիկ , Նըրըրէան 66
Յովհաննէս , Սուրէնիան 47
Կրկին քուէարկութիւն պիտի
պիտի ըլլայ յաաալիկայ կիւրիլի օրն
մայիս 3 ժամը 5 ին թալիս Ս . Է .
կէլէպույ առեանին մէշ :

Ներկայս Զեր մօտակայ թեր-
թերուն մէկուն մէշ հրատարակե-
նիլ ինքրիւրով ,

Մնամ յարգանք

27 ապրիլ 1870 Ենիի գաբու

Նախագահ . Բնդ . Ժողովոյ

Էֆէլիլիլիլիլ ընտրուած երեա-
փոխաններն են , Մեծ . Միւրալէլ Է-
ֆէնտի Յակոբեան և Կարապետ Է-
ֆէնտի Պարալէօղլան . կը ցալինք
լուսաւորութեամբ պարծենցող ե-
րեք մեծ թաղերն , Բերա , Իսկիւ-
տար Ս . Խալ և Խաաղիւզ գեաթա-
ղական վէճէրով կըբաղին ու երեա-
փոխաններն ընտրելու ամենեւին չեն
շարժիր :

Սըրազան Պատրիարքը Պօսյ
բոլոր քահանայ , քարոյիլ , վար-
դապետ և եպիսկոպոսները պաա-
րիարքարան հրաւիրած էր երէկ ,
ուր եկեղեցական անիլիսանութեան
օգտով եկեղեցականներէն զաա ,
100 Էն աւելի եկեղեցականք ներ-
կայ դռնուեցան :

Առալարկեալ ինդրոյ առալինը
Պօսյ քահանաներուն իրենց ծու-
խերուն անուանց ջանիլ Ս . Պաա-
րիարքին յանձնելու մասին առից
առալ բոլոր քահանայիլ ուղղուած
հրահանգին մեծա մասամբ ան-
գործադրելի մնան էր :

Նրկիւրըլ քահանայիլ վիճա-
կին բարւոքմանը համար առից ա-
ռալ կալմուած յանձնաթողոյ ան-
դամոյ բնա գործ մը չը տեսնելին :
Նրրորըլ քարոյիլ վարդապե-
տոյ վիճակին բարւոքմանը համար
վարդապետական մասնաթողոյ մը
ընտրութեան պէտքն :

Իսկ չորրորդը , աղգային հին
պարտուց վճարման համար ստակ
հաաքելու գործը , աղգին եկեղե-
ցական գաան իր վրայ առնլն էր :

Այս չորս խնդիրն ալ ընդուն-
ուէր և խօսք արուէր է ժամ յա-
ռալ կաաարել , նաև որոշուէր է որ
առից 15 օրէն եկեղեցական համա-
գումար ժողով գումարի և եկեղե-
ցական երկաթիւններն ընտրուի :

Սէաալին խօսքը բացիւր է Բե-
րայի քարոյիլ Արթ . Ամբրոսիոս
վարդապետը , և ինքրեր է որ ի
պաշտօնէ բողոք բարձուի Բ . Պը-
ռան . աոր խիստ աղաա և դուլե-
լի սկզբամբ պաաալիսաներէ Նրու-
սաղէմայ միարան Արթ . Միւրիւ-
սիկ վարդապետ Մաւարտեան , գօ-
հաթիւն յայտնելով լրագրաց , թէ
այդ գործը այսինքն մեր եկեղեց-
ւոյ ապալէս օտար կաաղաճնրուն
դէմ պաշտպանելը մեր լրագիրք
խիստ լաւ ըրին և կընեն , լրագիրք
այ պաաալիսանա ու բերնին յալը
տուած են , ինչ հարկ որ , ըսեր է ,
պաաարիարքարանը լրագիր գոյելու
արաան ընդունի :

Տեսալ , Սէաա , տեսալ մեր ե-
կեղեցականապ ողին , հասկցալթէ
անոնք ճերմներէն որալի բարձր ,
որչալի աղաա , որալի վէհանն , որ-
չալի ներդալմիտ և որալի քրիս-
տոնեալ են :

Ասի քեզ և քուկիւններուք թող
լաւ գաա մըլլայ :

Դուք Զեղ պաշտպանելու հա-
մար սուրենէրու կը գիմէք , օրա-
դել կը գոցէք , մարդ կը բանաար-

կէք , մարդ սպաննել կուտար (կար-
գա հաաաաալիսանութեան պաաաա-
թիւնը) իսկ մենք սեօար ինչպէս
կը ներենք մեզ հայհոյանրուն ,
ինչպէս կը բաշխենք բողոքելու ի-
րաւունքիս մինչև իսկ քեզպէսնե-
րուն դէմ :

Այս է ահա մեր պարծանքը և
Զեր անարդարանալի նախաալինքը :
Գնաուրեն եթէ քիչ մը մաած ել
դիտես , այն աւաճ քաած մեր տեղ-
տեղներուն ոտըր և ձեռքը համ-
բուրէ , որոյ սայէլէն է որ , վաաա-
թիւնդ շարունակելով հայ մուրա-
լու աղաաալութիւնդ չը բըռնաար-
ուեցաւ :

ՍԷՏԱՅԻ ՀԱՂԻՐԵՅԹ

Բ .

Որն է , կըսէ Սէաա , ուղղապաա-
է ըսած եկեղեցիներու ուղղապա-
աաթիւնը , Աաաաաալ միութիւնը
դո՞ւք գաա , Նրրորդութիւնը դո՞ւք
ճանչցալիք , խորհուրդները դո՞ւք
հաաաաաալիք :

Այո , կըսենք աոր , Աաաաաալ
միութիւնը առանց մեղի չը դըր-
նուեցաւ , Նրրորդութիւնը առանց
մեղի չը ճանչցուեցաւ , և խորհուրդ-
ները առանց մեղի չը հաաաաաաա-
ցան :

Կրնա՞ս ուրանալ , Սէաա , մեր
եկեղեցալի երեք սուրբ ժողովոյ
մասնակցութիւնը , կրնա՞ս քերթել
եկեղեցական պաաաալութիւնը և հա-
նել մեր անունը երեք սուրբ ժողո-
վոյ պաաաալութեան մէջն , կրնա՞ս
միտել Նիկիոյ հանգաաալը , Սէ-
աա , և անոր մէջ մոյցնել հաաաաա
քիւսաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
անոր մէջն աող մը ցուցնել մեզ որ
նպաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
պալան պահանջումներուն , կրնա՞ս
անոր մէջ գլուխ , Պիտրոս , Հաաաա
Քրիստոսի երեւելի փոխանորդ , և
այս տեսակ բաաեր դռնել , չե՞ս
կարդար անոր մէջ ընդհանրական
և առաքելական եկեղիցի բաաերը
ընդհանրական բաաեր , հաաաաաաաա
բաաեր է , առաքելական բաաեր Պիտ-
րոսական բաաեր է :

Վայ քեզ Սէաա , վայ քեզ և
քեզ նմաններուն , որ հայհոյելով
մեր եկեղեցալ դէմ կը հայհոյէք ե-
րեք սուրբ ժողովոյ սրաաաաաաաա
հայրապետապ դէմ , կը հայհոյէք
Հօր Աաաաաալ դէմ , կը հայհոյէք
Քրիստոսի դէմ և կը հայհոյէք ընդ-
հանրական և առաքելական եկե-
ղեցալ դէմ :

Վայ քեզ , որ նոյն ինքն քու
պապական եկեղեցալդ մէջ կը յի-
չես մեր սուրբ Լուսաւորելը , մեր
սուրբ Շնորհալին և շաա մը սուրբ
հայրապետներ , վայ քեզ որ նոյն
ինքն քու եկեղեցալդ մէջ կը գոր-
ծածես առկալին մեր Պահաաալ
Պարթեկի գրերը , մեր Հայաաաաա-
եալի եկեղեցալ անունը , մեր շա-
րականները , մեր աղօթքները , մեր
սուրբ հայրապետներով ընդունեալ
և հաաաաաաաաաաաաաաաաաաաաա
նալը , բալից աալալին չես առնար ,
չես դողար դրիկ ծալքին մեր սուրբ
և անարաա եկեղեցալդ դէմ անուր
հայհոյանքներ ընելու . երբ ուրա-
ցար դու անձամբ մեր սուրբ եկեղե-
ցին և գալիք պապաաաաաաաաաա
գողն ինկար , Սէաա , ո՞վ կրկին

մկրտեց քեզ, քեզ նման ուրաջող-
ներ երբ իրենց ընտանեօքը դաշին
պապին դուրս ինչպէս, ո՞վ անոնց
ամուսնութիւնը կրկին օրհնեց, ո՞վ
անոնց զաւակը և զլոբենք կրկին
մկրտեց, ո՞վ անոնց մեր եկեղեց-
ւոյ մէջ առած հաղորդութիւն
նրն անսուրբ էրաւ, ինչո՞ւ մեզ
նէ ձեզ դարձած եկեղեցականին եւ
կեղեցական կարգը կընդունի եկե-
ղեցիկիդ և բողոքական եկեղեցա-
կանին կարգը չընդունիր:

Ահ, ինչ ըսեմք այն 30 տրեմար-
ծաթին որ այս տեղումնքը ախո-
ցեղ ներս չը թողուր որ թափանձէ:
աչք ունիս բայց կոյր ես, ախանջ
ունիս բայց խուլ ես, բերան ունիս
բայց ինչի բերան այդ չենք ուզեր
ըսել, միայն թէ անկից դուրս ե-
լածներէն կրնայ անոր յատուկ ա-
նունը տրուի:

Ինչ, կըսէ Մետա, Յոյն, Լատին
և Բողոքական ընդհանրապէս բո-
լոր քրիստոնէից դէմ, գինիին քիչ
մը ջուր չը խառնենիդ, յունվարի
6 ին ծնունդ և ապրիլի 7 ին աւե-
տովմ ընենիդ և պարծենցած ուղ-
ղափառութիւննիդ:

Մետա, հոս չամաչեր քան զՊապն
պապական ըլլալէ:

Չէ, Մետա, չէ, մենք ասոնցմով
չենք պարծիր թէ՛ ուղղափառ ենք,
այլ ասոնցմով կը պարծինք թէ՛ մեր
եկեղեցին ի վաղուց անտի անկախ
է, քաջ է, ընդհանրական է բայց
ազգային է, երբեք սուրբ ժողովուց
վճիռներուն տակ:

Դու, Մետա, ասոնք յիշելով
քու արդի եկեղեցւոյդ վիճակին
ստրկութիւնը կապացուցանես, եւ
մենք ասոնք նոր չը հնարեցինք այլ
այն օրէն որ հաղորդութիւն առինք,
զինիին մէջ ջուր չը խառնեցինք.
այն օրէն որ Յունեք և Սլեւոմ
տօնեցինք, յունվարի վիցին և ապ-
րիլի 7 ին տօնեցինք. բայց ընդհան-
րական և կեղեցին ասոնց համար մեզ
հերեախիտ չանուանեց և չեր կա-
րող անուանել, ինչպէս դու հիմայ
վատութեամբ ոչ միայն կանուանես
հերեախիտ մեզ, այլ քու պապը
դեռ դաւանող 30-40 վարդապետ
ներդ. «հեթանոսաճառ աշխարհ»
կը կոչես. մինչդեռ ժամանակ մը
քու խաբէբայ պապերդ միայն պա-
պը ճանչնիրդ կը բաւէ ձեզ հերե-
ախիտութենէ ազատելու համար կը-
սէին — հոգ չէ, վաղուէ քիչ մ'ալ:

Իսկ ուղղափառութիւննիս ինչո՞վ
կը պարծենք, ատոր պատասխանը
վարը կուտանք:

Դուք, կըսէ Մետա, ուղածնուդ
չափ պարծենցիք որ ամեն քրիստոն-
եայ մէկ է, հաւատքնուդ վարդա-
պետութիւնն այս չէ, այլ 100-150
տարւոյնէ ի վեր քաթօլիկներուն
մեռելը թաղելով, մկրտութիւննիս
և պապին ընելով ստակնին յա-
փը շտակելու համար անոնք քեզ
նուդ հնարածն է:

Այս տեղ խնդանք քիչ մը:

100-150 տարի առաջ հայերս
այնչափ քիչուր ու աղքատ, և պա-
պականներն այնչափ բաղմամբ ու
հարուստ են եղեր, որ մենք չըկը-
նայով պահէ մեր անոնք տէրութե-
րը, պարտաւորեր են պապականաց
մեռելէն, պապին և մկրտութենէն
ստակ չահելու համար Հայաստան:

եայց եկեղեցւոյ վարդապետութիւ-
նըն ուրանալ. դու չէիր քու առա-
ջին թերթիդ մէջ պօռալովը Մետա,
թէ՛ 100-150 տարի առաջ Լիբա-
նանու ժայռերն էին միայն պապա-
կան ժողովուրդ. բայց հիմայ են
թաղերն որ այդ խօսքն ըրած չես
և կամ ինչպէս իր հաւատքը և աղ-
ղութիւնը ուրացած է Մետա, նոյն
պէս ալ իր առաջին թերթի աղտո-
տութիւնը կը լլցէ, ու կըսէ «եւ չէի
ըսողը». լաւ, եթէ ըսածիդ պէս
մեր տէրութեանը այն ժամանակի
պապականներէդ կը կը շտանային,
ուրեմն խնդ էին որ իրենց հաց
տուող միւլթերները աքսորել տը-
ուին. նաեւ երթաղերն որ խնդ
էին, ուրեմն դուք աքսորը դանդ-
ւած ատեննիդ, կամ ասոնք անօ-
թութենէ մեռնելու էին և կամ
ձեզի հետ աքսոր գալիս ըլլալու
էին որ մեռնելիդ թաղեն ու ապ-
րին, կայ ասանկ բան մը Մետա.
— Եթէ կայ, բւէ, եթէ չիկայ, պա-
պանք է, և պապանք է այնչափ որ
մեր Պէդճեան Գաղաղ ամիրայէն,
Տատեան Յոհաննէս և Պողոս պէ-
յերէն մուրադուած կամ յափշտակ-
ուած իրաններուն դոյնը, երեսըդ
չըզարնէ:

Թէ որ կուզես, քեզ վերջերս
Հասունիդ ըրած մտաբացկանութիւն-
ներն ալ յիշեմ որ եթէ ոչ կարծիրս,
դոնէ սկսեալ, դուք չէք որ երբ հան-
դէս մ'ունենաք, անամթաքար և
միայն իրաներ յափշտակելու հա-
մար, մեր հարուստները եկեղեցի-
նիդ կը հրաւիրէք, աթոռներ կու-
տաք, մեծացուցէն կը կոխէք և
վերջապէս իրաները կուռնէք որ
ապրիք. կրնա՞ս ասանկ օրինակ մը
ցուցնել մեր կողմէն, մուրազկան
Մետա, խօսքս քեզ և քու կողմիդ
հետ է, համազգայնութիւնն ընդու-
նող և այժմ ձեր չարարանացը մատ-
նուող կողմին հետ չէ:

Մեր քահանաներուն անոնք քեզ
քեզի կը կոչէ Մետա ընդհանրապէս,
եթէ ներքի է անոր այս ընդհան-
րական հայհոյանքը, ուրեմն հար-
կաւ ներքի է մեզ ալ ըսելու թէ՛
ձեր ճիղրիթ եպիսկոպոսներն ալ
ընդհանրապէս անբարոյական են.
բայց մենք այդպէս չենք ըսեր, այլ
կըսենք, մեր ամենատղէտ, ամե-
նապարզ, ամենաաղքատ և ամենա-
խեղճ քահանային մէկուն ոտքին
աղտոտ ըզուռքին մէկ կտորն անդ ամ
չենք փխխիւր ձեր բարձր գիտնական
փառաւոր, և հարուստ ճիղրիթ ե-
պիսկոպոսաց բոլորին և ճիղրիթա-
պետին հետ. վասն զի առաջինն-
ըր փառք են քրիստոնէութեան,
վերջինները նախատինք. առաք-
եալը պարզ մարդիկներ էին և ոչ
փառաւոր, հպարտ և բողոք:

Բայց, կըսէ Մետա, ասոնք մէկ-
դի ընենք, ո՞ր քրիստոնէայ եկեղե-
ցի՞ ձեզ (մեզ) ուղղափառ կը ճան-
չէ, գաթթօիկը, յոյնը, բօթէն-
թանը, ասոնց մէկուն գլխէն, հա-
յոց եկեղեցւոյ ուղղափառ ըլլա-
լուն թուղթ մը բերէք, մենք, կը-
սէ, այն ատեն ամեն ըսածնիս ետ
կուռնենք:

Հոս Մետա իր կայնած ճիւղը կը
կըտրէ:

Սրտաքոյ Հոռովայ չիք փրկու-
թիւն կըսէ հիմայ Մետաին պաշ-

տած պապը, պապը դուրս եկե-
ղեցւոյ է, անխալ է, և Քրիստոս
սի երեւելի փոխանորդն է:

Արդ, Մետա, ահա քու հար-
ցումդ քեզ կուղղենք. ո՞ր քրիս-
տոնէայ եկեղեցին, Հոյն, Յոյն,
թէ Բողոքականը ձեր պապն ան-
խալ կընդունի, Քրիստոսի փոխա-
նորդը կընդունի, որ քայլութեան
դռնապանը կընդունի. ասոնց մէ-
կուն ոչ զլիւնայլ ժողովուրդէն մէկ
թուղթ մը բեր այս մասին այն ա-
տեն սխիւր խօսքի, բայց քեզի
քիչ մ'ալ ընդարձակութիւն տամ.
քու պապը անխալ ըլլալուն մասին
մինչև իսկ չինկեանէ մը թուղթ մը
բեր դարձեալ խօսքի մասինք քեզ
հետ:

Իսկ թէ մեր եկեղեցին ուղղա-
փառ է կամ ոչ, ատկայ մեր գիտ-
նայիք բանն է, քեզ պէս վերա-
հաճներուն հետ ատկայ փառա-
փանելու մտնել, բողոքոյի կանանց
հետ, Աստուածածնոյ կուսութիւնը
փառաբանելու մտնել կը նմանի:

Արդ դանք այն մասին որ մեր
եկեղեցին մինչ վիզը պաթման է
եղեր:

Ինչո՞ւ — վասն զի մարդաստան
և շնացող երկու կաթուղիկոս ու-
նինք եղեր:

Ազգեպանդ Զ. և ասոր տղան
Կեսար Պորճիայի անուն պապերէն
աւելի մահապարտ և շնացող կա-
րելի է դոնէ աշխարհիս պատմու-
թեան մէջ:

Ազգեպանդ Զ. պապին Լուբ-
րիա անուն աղջիկը, իր հօրը և եղ-
բարց Տիւր Գարտիա և կարդինալ
Վալենցօին հարձ (հարձակ) չէր:

Վալենցօ չէր իր մեծ եղբայրը
մեռցնել և Թեպէր գետը նետել
տուղղը:

Ասոնք, չէին որ ժամանակին
էն հարուստ կարտինալ Ատրիանօ
թունաւորելու համար թոյն պատ-
րաստեցին և չըգիտնալով իրենք
խմեցին:

Կըրնայ կարդալ մէկը Յուլիոս
Բ. Պապին պատմութիւնը խղճի մը-
տօք և անոր կուսարար, օրինարար
և զիննալ վարուցը վրայ չըլար-
մանալ:

Մարցելինսար չէր, կուռքերու
դո՞ւ մատուցանող:

Լիպերիա Արիոսեան չէր:

Մերիլիոս Գ. պապը Մարդիա
անուն բողոք սիրաւոր չէր, որմէ
ծնաւ Յէվհաննէս անուն տղայ մը
և մօրը աղեղեցութեամբ պապ չե-
ղաւ Յովհաննէս ԺԱ. անուամբ:

Յովհաննէս ԺԲ. պապը պոռնը-
կորդի Յովհաննէսին քրոջը տղան
չէր:

Յովհաննէս ԺԳ. պապը չէր որ
Բէյնէրտ անուն ամուրի կնկան հետ
իր մուղթիւնը յագեցնելու համար
ոսկի խաչեր և օրբատուքներ ըն-
ծայ տուաւ:

Վերջապէս ո՞ր մէկը հարկէք:

Բայց մարդ մը այն է Մետա
ունենալով իսկ իր պապերու շար-
քին մէջ այսպէս մարդաստան և
շնացող խել մը պապեր, տակաւին
երես կուռնայ մեր եկեղեցին պա-
թախանէ կոչել այն մարդոց պա-
կասութեանցը համար որոց դէմ
մենք արդէն բողոքած և ամբաս-
տանեալները բանտարկած ենք. իսկ

նոյն իսկ իր պաշտպանած ոչ — պա-
թախանէի կղերք տե՛ս ինչ կը-
սէ այս տեսակ յանցանքներուն
համար երեւելի աստուածաբան Լա-
միրն բերնովը:

«Քահանային և կամ անոր ըն-
կերներէն մէկուն մէկ քեզ վարքը
կամ յանցանքը հրատարակելու
«յանդգնող անձը եթէ չիարենայ
«սպաննել տրուի, և այդ քեզ վար-
«մունքը անպատճառ հրատարա-
«կել տալիքը յայտնի և ուրիշ
«կերպով առաջըն առնել անկարեւ-
«ր ի եղած ատեն, քահանայն իր
«պատիւը արատաւորելիք անձը
«մեռցնելու իրաւունք ունի:

Հասկցա՞ր հիմայ, Պ. Մետա,
մեր և ձեր տարբերութիւնը, հաւ-
կըցա՞ր «հեր ճիշէթից պողպղնա
թագ պաթմա պաթման» ո՞վ է,
գո՞ւ թէ մենք:

Բայց, կըսէ Մետա, այս բոլոր
ըսածներս յառաջարկ են, աւելի
խիտները ետքէն պիտի ըսենք:

Այո, կընաք ըսել, բայց կըր-
նաք ալ միլիոնապատկը լսել եթէ
ախանջ ունիք. և շատ կազաչենք
որ՝ առանց ժամանակ անցնելու սա
խիտներս ալ ըսէք, որ մենք ալ
սխիւրք խառադոյններն ըսելու, հե-
տեանքին պատասխանատուութիւ-
նը ձեզ թողելով:

0.

Աւալին նոր ապացոյց մ'ալ

Մայր եկեղեցւոյ քահանաներէն
Տեր Ռափայել քահանայն, իր կուռ-
ները Քուսբարուի դուրսը գինե-
տան մը մէջ անօթի սկսեր է,
և օղիին դաւաթն առկըր սկիարան
ձեռքը, քահանայական կերպա-
րանքով առանց մտնողէն երողէն
պատկառելու քեզի կը նայի:

Ս. Պատրիարքին ուղարկու-
թեանը կը յանձնենք:

Մ. Տէր.

23 ապրիլ 1870 Կ. Պօլիս.

Արաբիկէն Գահիրէէն առ Ս.
Հայրն ուղղեալ հանրադրաց և ձեր
դիտողութեանց դէմ Փոռնի և Մա-
սիսի մէջ Արաբիկէն քաւած 30
հոգի ստորագրութեամբ նամակ մի
տեմնուած է տեղոյն Առաջնորդին
փառաբանութեամբ: Յիշեալ նա-
մակին մէջ որչափ բառ այնչափ օր-
խախտիք և հակասութիւն կ'նա-
լուն, մէկ քանի կէտերուն պատաս-
խանել հարկ սեպած եմք:

Նամակագիրները իւրեանց փառ-
տաբանին բերնով Մետոյն գուա-
ռին վայրենաքնակ և Արաբիկէն
բաղմամեայ ճանապարհ հեռի ը-
սած են որ ոչ վայրենաքնակ է և
ոչ ալ Արաբիկէն բաղմամեայ ճա-
նապարհ հեռի է. եթէ ուղղակի
գալով ըլլայ, 3-4 ամիսէն նամակի
դարձ կուռնալի: Մրկորդը կրօնա-
կան մասին մէկ քիչ թոյ տուաւ
թիւն չըլլացուի եղեր (չատերուն
սովորական զէնքն է կրօնափոխու-
թեան սպառնալիքը) ըսուած է.
այս շատերէն եթէ կարելի է մէկ
քանին յայտնեն թէ ո՞վ է այն ան-
ձը որ իր մօր քրոջը աղջիկը տ'ու-
սին առնել ուղած է եկեղեցական
իշխանութենէն հրաման չի տրու-
լուն կրօնափոխութեան դիմելու է:

Յրդ. կոյր Ղազարեանի պառ-
կէն առաջնորդին աւելի դրամ
չառնելը և արարքներուն մէջ ոչ

